

Sygnatura akt VI Ka 22/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **31 marca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Dariusz Prażmowski (spr.)

Sędziowie SSO Agata Gawron-Sambura

SSO Kazimierz Cieślikowski

Protokolant Agata Lipke

przy udziale Andrzeja Zięby

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 r.

sprawy **S. Z.** ur. (...) w K.,

syna S. i K.

oskarżonego z art. 178a§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 30 października 2014 r. sygnatura akt II K 570/14

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk i art. 636 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 obniżając wymiar orzeczonego środka zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym do 1 (jednego) roku;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego w kwocie 20 zł (dwadzieścia złotych) i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 300 zł (trzysta złotych).

Sygn. VI Ka 22/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 30 października 2014 r. w sprawie o sygnaturze II K 570/14 uznał oskarżonego **S. Z.** za winnego popełniania przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na mocy art. 178a § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 złotych.

Ponadto Sąd na mocy art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat, na poczet którego na mocy art. 63 § 2 k.k. zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 12.04.2014r. do dnia 30.10.2014 r.

Sąd orzekł również o kosztach sądowych, obciążając nimi oskarżonego.

Apelację od wyroku tego wywiódł obrońca oskarżonego, zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych przez przyjęcie, iż zachowanie oskarżonego cechował się nonszalancją, podczas, gdy szczególna sytuacja motywacyjna w jakiej znalazł się oskarżony nie dają podstaw do takiego stwierdzenia,
- obrazę art. 66 § 1 k.k. przez niezastosowanie instytucji warunkowego umorzenia postępowania,
- rażącą niewspółmierność orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, gdy okoliczności sprawy, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie po jego popełnieniu uzasadniają skrócenie okresu obowiązywania środka karnego do 1 roku.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o warunkowe umorzenie postępowania, ewentualnie o skrócenie okresu obowiązywania środka karnego do 1 roku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wywiedziona przez obrońcę oskarżonego zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Ponieważ apelacja w istocie nie kwestionuje poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych wypada więc wskazać jedynie, iż poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne są zasadne i zostały poczynione w oparciu o właściwie zgromadzony materiał dowodowy. Kontrola przeprowadzona przez Sąd Odwoławczy nie potwierdziła, by Sąd Orzekający dopuścił się w zaskarżonym wyroku błędów w ustaleniach faktycznych, bowiem Sąd oparł swój wyrok na faktach, które znajdują oparcie w wynikach postępowania dowodowego, a wnioski wysnute z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego zgodne są z prawidłami logicznego rozumowania. Sąd I instancji rozważył należycie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie czyniąc swe ustalenia faktyczne. Dokonana przez Sąd ocena dowodów w żadnym razie nie nosi znamion dowolności, lecz zgodna jest z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, zaś ustalone fakty znajdują oparcie w wynikach postępowania dowodowego, a wnioski wysnute z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego zgodne są z prawidłami logicznego rozumowania. Ocena dowodów zaprezentowana przez Sąd Rejonowy nie jest oceną dowolną, lecz przeciwnie obiektywną, bezstronną, w trakcie której nie przekroczono granic swobodnej oceny dowodów, jak i zasad logicznego rozumowania. Ocena materiału dowodowego przez Sąd nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów i jako taka pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k.

Nie jest kwestią odnoszącą się do ustaleń faktycznych kwestionowane przez obrońcę stwierdzenie z uzasadnienia wyroku określające zachowanie oskarżonego jako swego rodzaju nonszalancję przez podjęcie decyzji o prowadzeniu pojazdu po spożyciu alkoholu, albowiem określenie to dotyczyło okoliczności mających wpływ na wymiar kary a nie samych ustaleń faktycznych.

Kwestia winy oskarżonego w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości Sądu Odwoławczego, jak też i kwalifikacja prawna przypisanego mu przestępstwa, uwzględniająca okoliczności zdarzenia.

W ocenie Sądu Odwoławczego brak podstaw do uznania, że istnieją przesłanki do warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Zgodnie z ugruntowanymi poglądami doktryny i orzecznictwa przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu w aspekcie warunkowego umorzenia postępowania karnego należy mieć na uwadze zarówno stronę przedmiotową jak i podmiotową czynu.

Spośród elementów strony przedmiotowej czynu, Sąd Najwyższy w swym orzecznictwie wymienia jako decydujące o stopniu społecznej szkodliwości czynu, przede wszystkim rodzaj dobra, w które godzi przestępstwo, charakter i rozmiar szkody wyrządzonej lub grożącej dobru chronionemu, a także sposób działania sprawcy. Z kolei elementy podmiotowe, składające się na ocenę społecznej szkodliwości czynu, to przede wszystkim umyślność i jej odcienie, a także pobudki, motywy i cele sprawcy. Na korzyść sprawcy będzie przemawiać nikły stopień lekkomyślności lub niedbalstwa w razie przestępstwa nieumyślnego. Na niekorzyść sprawcy będzie przemawiać upór w dążeniu do osiągnięcia przestępnego celu, premedytacja, dokładność w przygotowaniu przestępstwa, bezwzględność w działaniu.

O ile zatem obrońca oskarżonego skupia się na okolicznościach podmiotowych czynu, to w ocenie Sądu Odwoławczego okoliczności przedmiotowe, a więc rodzaj dobra, w które godzi przestępstwo – bezpieczeństwo w ruchu drogowym i związane z tym zagrożenie powodowane przez osoby prowadzące pojazdy pod wpływem alkoholu generalnie sprzeciwiają się przyjęciu, iż stopień społecznej szkodliwości takich czynów jest nieznaczny.

Ponadto nie skorzystanie z możliwości warunkowego umorzenia postępowania nie uzasadnia stawiania zarzutu obrazy prawa materialnego, skoro stosowanie tej instytucji jest fakultatywne.

Odnosząc się do ostatniego z postawionych zarzutów należy nadmienić trzeba, że o rażącej niewspółmierności kary w rozumieniu art. 438 pkt. 4 k.p.k. można mówić w sytuacji, gdy Sąd wymierzając karę nie uwzględnił wszystkich okoliczności wiążących się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i wskaźnikami jej wymiaru. O rażącej niewspółmierności kary nie można z kolei mówić wówczas, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego stanowiącego ustawową zasadę sądowego wymiaru kary nie zostały przekroczone, trzeba bowiem zaznaczyć, że rażąca niewspółmierność kary może zajść tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary można by przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną w pierwszej instancji, a karą, która byłaby prawidłową w świetle dyrektyw art. 53 k.k., a zarzut ten zasadny być może w takim przypadku, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia czynu jak i osobowości sprawcy, stając się w społecznym odczuciu karą niesprawiedliwą.

Sąd Odwoławczy podzielił wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku okoliczności jakie Sąd I instancji miał na względzie przy wymiarze kary zasadniczej. W ocenie Sądu Okręgowego podniesione przez Sąd pierwszej instancji okoliczności decydujące o wymierzeniu oskarżonemu kary grzywny uwzględniają również w sposób właściwy sytuację majątkową oskarżonego.

Sąd Rejonowy orzekając o karze wskazał okoliczności które zadecydowały o orzeczeniu wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat, odnosząc je do wzmożenia bezpieczeństwa na drogach i wyeliminowania oskarżonego jako kierowcy zagrażającemu bezpieczeństwu na drogach.

Wszakże zauważyć należy, iż zdarzenie to w życiu oskarżonego miało charakter incydentalny, wyraził on skruchę, wskazując na szczególną sytuację motywacyjną, która co prawda nie usprawiedliwia oskarżonego, jednakże wskazuje na powody jego nieracjonalnego i niezgodnego z prawem zachowania. Należy przy tym zauważyć, iż treść wyjaśnień oskarżonego nie była kwestionowana i stanowiła podstawę ustaleń faktycznych.

Nie negując zatem potrzeby unaocznienia oskarżonemu wagi naruszonych przez niego zasad ruchu drogowego, Sąd Okręgowy uznał iż wystarczającym jest, zważywszy na sylwetkę oskarżonego, dotychczas nie karanego oraz prowadzącego ustabilizowany tryb życia, orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego dotychczasowy tryb życia oskarżonego pozwala na przyjęcie, iż ponownie nie dopuści się czynu tego rodzaju, a zaistniałe zdarzenie w stosunku do postawy oskarżonego miało charakter marginalny, zatem postawa oskarżonego nie uzasadnia potrzeby długotrwałego wyeliminowania go z ruchu drogowego.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można każdorazowo w zakresie orzekania okresu na jaki jest orzeczony środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych stosować sztywnych zasad przeliczania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu na okres na jaki ma być orzeczony zakaz, bowiem ustawodawca nigdzie nie sformułował takich przeliczników i każdorazowo przy orzekaniu środka karnego jego dolegliwość musi wynikać z przesłanek warunkujących orzekanie kary czyli art. 53 k.k., bacząc by dolegliwość tego środka karnego nie przekraczała stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu.

Uznać należy, że wymierzona oskarżonemu w tej formie kara spełnia wymogi art. 53 k.k., w należyty sposób uwzględnia okoliczności obciążające jak i łagodzące, nadto nie nosi znamion nadmiernej łagodności czy surowości, uwzględniając właściwości i warunki osobiste oskarżonego.

Kierując się wskazanymi wyżej powodami Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok obniżając wymiar środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym orzeczonego wobec oskarżonego do 1 roku, a w pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

W oparciu o powołane przepisy Sąd Okręgowy orzekł o kosztach, obciążając kosztami postępowania odwoławczego, w tym opłatą w kwocie 300 złotych, oskarżonego, z uwagi na uwzględnienie apelacji jedynie w części.

Sygn. akt VI Ka 22/15

UZASADNIENIE

zdania odrębnego

Nie mam żadnych zastrzeżeń do ustaleń faktycznych, poczynionych przez Sąd I instancji ani też do kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu. Akceptuję także rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie kary i środków karnych, choć orzeczenie z punktu 2 uważam za bardzo łagodne.

Jeśli chodzi o apelację obrońcy oskarżonego, to bez wątplenia chybione są dwa pierwsze zarzuty odwoławcze. Nie mam wątpliwości, że Sąd I instancji prawidłowo dostrzegł nonszalancję w zachowaniu oskarżonego, zaś samo użycie takiego określenia, nie jest żadnym ustaleniem faktycznym.

Nie może być mowy o obrazie przepisów prawa materialnego, w sytuacji gdy Sąd może a nie musi korzystać z instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego. Co więcej uważam, że stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego, daleko przekraczał próg nieznaczności, o którym mowa w art. 66 § 1 kk. Nakreślony jedynie i urwany w pół wypowiedzi trzeci zarzut odwoławczy apelacji obrońcy oskarżonego, przyniósł pożądaną z punktu widzenia interesów oskarżonego, zmianę rozstrzygnięcia o środku karnym. W mojej ocenie zmiana uzasadniona nie była. Podkreślić wypada, że orzeczenie o środku karnym zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, było obligatoryjne. Minimalny wymiar tego środka to 1 rok a maksymalny 10 lat. Choć stężenie alkoholu w organizmie sprawcy nie jest jedynym kryterium doboru wymiaru środka karnego, to z pewnością wysokość tego stężenia ma bardzo duże znaczenie dla oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu i tym samym dla wymiaru środka karnego. Tymczasem oskarżony prowadził pojazd mechaniczny ulicą (...) w T., będącej odcinkiem drogi krajowej nr (...) a wiodącej z B. do K.. Jest to droga o stosunkowo dużym natężeniu ruchu nawet w godzinach nocnych. Stężenie alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu przekraczało ponad dziesięciokrotnie maksymalne dopuszczalne stężenie alkoholu w wydychanym przez kierującego pojazdem mechanicznym człowieka. Jest to stężenie tak wysokie, że w znacznym stopniu upośledza wszelkie reakcje kierującego pojazdem na występujące w ruchu drogowym zagrożenia. Dlatego w mojej ocenie oskarżony wywołał poważne zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Nie tłumaczy oskarżonego ani stan jego zdrowia ani też zaniepokojenie oskarżonego niejasną sytuacją w domu, gdy nie zdołał nawiązać połączenia telekomunikacyjnego z żoną. W mojej ocenie wymiar środka karnego powinien być zdecydowanie wyższy niż orzekł to Sąd I instancji. Dlatego nie podzieliłem stanowiska pozostałych członków składu sądującego

na rozprawie w dniu 31 marca 2015 r. w zakresie dotyczącym wymiaru środka karnego i uważałem za prawidłowe rozstrzygnięcie, utrzymanie wyroku Sądu I instancji w mocy.

Obawiam się, że orzeczenie które zapadło na rozprawie apelacyjnej może być błędnie rozumiane jako wyraz pobłażliwości dla osób kierujących pojazdy mechaniczne w stanie nietrzeźwości, dla którego to zachowania wciąż istnieje spora społeczna akceptacja.